Світ шукшинських героїв

Художній світ В. Шукшина—багатолюдний, «шумливий», динамічний і мальовничий. Створюється ілюзія повної природності його, досконалої єдності з реальністю.

Герої В. Шукшина відверто, незалежно, палко сперечаються про вічне і щохвилинне, про добро і зло, про сенс життя, про покликання людини. Вони готові виправляти всіх і усе, пропонуючи власні конструктивні програми, поправки, удосконалення. Живуть вони в реальній обстановці, аж ніяк не обтяжуючись повсякденністю. Багато хто з них, люблячи життя, цінячи його радощі, у реальності відкривають щось нове, що не помічається іншими.

Шукшинські герої часом комічні, але їхні чудності і дивацтва упадають в око лише на поверхні одноманітно повторюваних форм існування. Цілком зрозуміло, що «дивацтва» героїв відкрито не сприймаються, викликаючи заперечення з боку обмежених, неделікатних, грубих міщан. Пошук істини «чудиков» починається з пізнання навколишнього світу. Реаль-ний світ як місце мешкання людини визнається всіма героями. Шукшинські «чудики» — матеріалісти і гуманісти — виявляють у своїх судженнях конкретність і логіку, незалежність, прагнення осягнути усе своїм розумом — від мікросвіту до космосу. У «людському поголосу», який охрестив героїв, відчутні добрий гумор, визнання своєрідності характерів «диваків», права їх жити по-своєму, тому що в цій «непритертості» до звичайного не таїлося нічого темного, небезпечного для людей. Навпроти, у незвичності поведінки героїв розпізнавалися доброта, чутливість, до яких люди завжди чуйні. І перестали показувати пальцем на Чудика, якщо він стрибав, радів під веселим дощем. Автор, розділяючи народну точку зору, — великодушне відношення до особистості, повага її, — підтримав своїх героїв, переконав читача в художній значимості, ісконності подібних людських характерів. Сюжети цих оповідань розкривають перед нами «розсип» особистостей, які своїм явищем спростовують вузькість, обмеженість збіднілих уявлень про людину і життя.

Шукшинські «чудики» — це фантазери, які оригінально мислять, які сприймають життя поетично; вони намагаються обдарувати її власною легендою. Шукшинські містифікатори, «чудики» шукають шляху до серця людини, щоб жартом, грою пробудити відповідне почуття, із яким приходять згода і порозуміння. Герої В. Шукшина справедливо думають, що неоціненний дар життя злочинно розтрачувати даремно. Людина тоді і велика, коли вона відчуває пульс навколишнього світу, гармонію з прямуванням буття.